

IV MONITORING RADA REGULATORNIH TELA, DRŽAVNIH ORGANA I KOLEKTIVNIH ORGANIZACIJA ZA ZAŠTITU AUTORSKOG I SRODNIH PRAVA

REGULATORNA TELA

1. REPUBLIČKA RADIODIFUZNA AGENCIJA (RRA)

Republička radiodifuzna agencija usvojila je u decembru Listu događaja od nacionalnog interesa za građane u Republici Srbiji za 2011. godinu. Ova lista od značaja je za elektronske medije, budući da je članom 71. Zakona o radiodifuziji predviđeno da isključivo pravo prenosa događaja sa liste može ostvariti samo emiter čija zona opsluživanja obuhvata celokupno područje Republike Srbije, odnosno drugim rečima samo emiter sa dozvolom za nacionalno pokrivanje. Zakon takođe predviđa da je takav emiter dužan da svim drugim zainteresovanim emiterima dozvoli i omogući da snime i emituju kratke izveštaje sa tog događaja u trajanju do devedeset sekundi koji će sadržati i autentičnu sliku i ton sa takvog događaja. Lista sadrži 20 kulturnih događaja, kao i određene sportske događaje u fudbalu, košarci, odbojci, rukometu, vaterpolu, tenisu, atletici, plivanju i biciklizmu.

2. REPUBLIČKA AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE KOMUNIKACIJE (RATEL)

Republička agencija za elektronske komunikacije predstavila je u decembru Studiju izvodljivosti i idejni projekat radio-pokrivanja digitalnim TV signalom na teritoriji Republike Srbije. Studiju su izradile Katedra za telekomunikacije i informacione tehnologije Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta u Beogradu, Konsing Group d.o.o. iz Beograda i Gisdata d.o.o. iz Beograda, u saradnji sa stručnjacima Ministarstva za telekomunikacije i informaciono društvo, RATEL-a i Javnog preduzeća „Emisiona tehnika i veze“.

Analizom stanja na emisionim lokacijama osnovne mreže, u Studiji se zaključuje da većina lokacija nije u stanju da zadovolji tehničke kriterijume za prihvatanje, nesmetan i siguran rad digitalne mreže, a da na nekim mestima uopšte ne postoje objekti. Stoga, Studija predviđa troškove adaptacije postojećih emisionih lokacija u iznosu od gotovo 4 miliona evra, a troškove nabavke i montaže opreme za postojeće emisione lokacije u iznosu od preko 16 miliona evra. Troškovi izgradnje novih emisionih lokacija procenjuju se, zavisno od toga koje bi od dva

alternativna rešenja bilo izabrano, na 3,5 odnosno 4,2 miliona evra. Ovo nas, zajedno sa troškovima nabavke merne opreme i obuke ljudstva, dovodi do ukupne cifre od preko 26 miliona evra. Ipak, u Studiji se zaključuje da je projekat profitabilan i nisko rizičan. Naime, Studija predviđa da će Javno preduzeće „Emisiona tehnika i veze“ ostvarivati godišnji prihode od preko 20 miliona evra. Ono što ostaje nejasno je na bazi kojih i kolikih procena troškova emitovanja za pružaoce sadržaja, radio i televizijske stanice sa važećim dozvolama za emitovanje, su autori Studije došli do procene o ovako visokom godišnjem prihodu. Podsećamo, po poslednjim raspoloživim finansijskim izveštajima RTS-a, a koji se odnose na 2008. godinu, RTS je od emisione tehnike, po osnovu pružanja usluga na emisionim objektima, koji su sada preneti na Javno preduzeće „Emisiona tehnika i veze“, realizovao tek nešto više od 5 miliona evra. Kako autori Studije planiraju da „Emisiona tehnika i veze“ sada ostvari četiri puta viši prihod, a da troškovi emitovanja za pružaoce sadržaja budu niži nakon digitalizacije, kao što je to i predviđeno Strategijom za prelazak sa analognog na digitalno emitovanje radio i televizijskog programa u Republici Srbiji, ostaje da se vidi.

DRŽAVNI ORGANI

3. NARODNA SKUPŠTINA REPUBLIKE SRBIJE

Kako je ranije u ovom izveštaju navedeno, tokom decembra Narodna skupština Republike Srbije nije raspravljala ni o jednom zakonu koji bi bio od posebnog značaja za medijski sektor. U istom periodu održane su dve sednice Odbora za kulturu i informisanje Narodne skupštine Republike Srbije. Na jednoj od njih, održanoj 23. decembra, razmatran je u načelu Predlog zakona o budžetu Republike Srbije za 2011. godinu - razdeo 28, koji se odnosi na Ministarstvo kulture. Predloženi budžet, koji za Ministarstvo kulture u sledećoj godini iznosi 6,31 milijardu dinara, obrazložio je ministar kulture Nebojša Bradić. Na osnovu predloga budžeta subvencije za medije iznose 378,3 miliona dinara. Članovi Odbora su ocenili da budžet za kulturu za 2011. godinu nije mali. U raspravi je ukazano na potrebu da se u narednoj godini reši problem transformacije državnih medijskih kuća.

4. MINISTARSTVO KULTURE

Ministar Nebojša Bradić najavio je na sastanku u Ministarstvu kulture održanom 29. decembra povodom izrade dokumenta Strategije razvoja sistema javnog informisanja u Republici Srbiji, kojem su prisustvovali i predsednici novinarskih udruženja i asocijacija medija, predstavnici

Kancelarije Saveta Evrope, Delegacije EU i Misije OEBS u Republici Srbiji, da će do 20. februara biti predložen Nacrt medijske strategije, nakon čega će uslediti široka javna rasprava. Bradić je istakao da se usvajanje Strategije očekuje sredinom 2011. godine, kao i punu spremnost Ministarstva za saradnju sa svim zainteresovanim partnerima, a naročito sa medijskim udruženjima i medijskom industrijom. Cilj Ministarstva kulture, po Bradićevim rečima, jeste da se napravi Strategija koja će biti u skladu sa najvišim evropskim standardima, ali i sa potrebama srpskog medijskog tržišta i srpskog društva u celini.

Podsetimo, nakon objavljivanja Medijske studije, na čijoj su izradi radili eksperti koje je angažovala Evropska komisija, a koja je najavljivana kao osnov za izradu Medijske strategije bilo je najavljeno da će serija okruglih stolova na kojima se o Medijskoj studiji raspravljalo, a koji su održani tokom septembra, biti praćena simultanim radom na Nacrtu, odnosno da će na svakom narednom okruglom stolu, Ministarstvo objavljivati zaključke sa prethodnog, koji će, objedinjeni zapravo predstavljati svojevrsan Nacrt strategije. Objavljivanje ovog Nacrta bilo je planirano za kraj septembra, odnosno početak oktobra. U oktobru, ministar kulture, Nebojša Bradić, najavljivao je Nacrt medijske strategije za početak novembra. Kada se ni ovo nije dogodilo, medijskim i novinarskim udruženjima najavljivano je iz Ministarstva da će Nacrt medijske strategije svetlost dana ugledati prvo 16-tog, a zatim 22. novembra. Predstavljanje Nacrta je, međutim, ponovo odloženo i do poslednje Bradićeve najave spekulisalo se sa krajem januara 2011. godine, kao sa terminom njegovog objavljivanja. U međuvremenu, Ministarstvo trgovine i usluga otvorilo je javnu raspravu o Nacrtu zakona o oglašavanju koji apsolutno ignoriše sve stavove koji su se o toj temi mogli čuti na okruglim stolovima na kojima se o Medijskoj studiji raspravljalo, o čemu smo pisali u svom izveštaju za novembar. Takođe, 23. decembra vojvođanska sekretarka za informacije, Ana Tomanova-Makanova, izjavila je da je Pokrajina završila Nacrt medijske strategije u delu koji se tiče Vojvodine i da će pokrajinska strategija biti sastavni deo republičke medijske strategije. U kojoj meri i ovaj Nacrt, koji do sada nije javno predstavljen, uvažava stavove medijskih profesionalaca koji su se mogli čuti na okruglim stolovima na kojima se o Medijskoj studiji raspravljalo, ostaje da se vidi. Činjenica je, međutim, da dalja odlaganja čine čitav proces usvajanja Medijske strategije, kao i njen mogući domašaj, sve neizvesnijim.

KOLEKTIVNE ORGANIZACIJE

5. OFPS, kolektivna organizacija za zaštitu srodnih prava proizvođača fonograma i PI - Organizacija za kolektivno ostvarivanje prava interpretatora

U svom izveštaju za oktobar 2010. godine, pisali smo o primedbama koje je Zavod za intelektualnu svojinu izneo na Ugovor o poslovnoj saradnji između Organizacije PI i OFPS-a, potpisan dana 21.06.2010. godine. Zavod je izneo primedbe da Ugovor nije u svemu usaglašen sa Zakonom o autorskom i srodnim pravima. Naime, shodno Zakonu, naknada proizvođačima izdatih fonograma za emitovanje, reemitovanje i javno saopštavanje i interpretatorska naknada za emitovanje, reemitovanje i javno saopštavanje interpretacije, naplaćuju se od korisnika u vidu jedinstvene naknade. Naplatu jedinstvene naknade vrši jedna organizacija, određena ugovorom zaključenim između organizacije interpretatora i organizacije proizvođača fonograma. Navedenim ugovorom, organizacije su dužne da odrede i visinu troškova naplate jedinstvene naknade i učestalost predaje dela jedinstvene naknade drugoj organizaciji.

Dana 29.12.2010. godine, postupajući po primedbama Zavoda, PI i OFPS potpisale su Aneks ugovora, kojim je promenjen, između ostalog i naziv ovog ugovora, tako da se isti sada zove "Ugovor o poslovnoj saradnji u naplati jedinstvene naknade". Jedinstvenu naknadu za proizvođače fonograma i interpretatore naplaćivaće OFPS, a bliže je precizirano da će OFPS u tom smislu zaključivati ugovore sa korisnicima, evidentirati korisnike na terenu i u bazi korisnika, fakturisati i ispostavljati fakture korisnicima, vršiti administrativno sekretarske poslove, organizovati i kontrolisati zastupnike na terenu, vršiti računovodstvene i knjigovodstvene poslove u vezi sa naplatom jedinstvene naknade, regulisati plaćanja PDV za ispostavljene fakture, plaćati sudske takse i advokatske troškove, obavestavati Zavod za intelektualnu svojinu u skladu sa Zakonom, vršiti prenos naplaćenih sredstava, pripremati predmete za pokretanje sudskih postupaka.

Najozbiljnije izmene tiču se stručnih radnih tela koja je osnovni ugovor predviđao i njihovih nadležnosti. Naime, umesto zajedničke službe naplate, Saveta proizvođača fonograma i interpretatora i Koordinatora PI kao stručnih tela, aneksiran ugovor poznaje „instrumente usaglašavanja stavova ugovornih strana“, i to Savet za nadzor i sprovođenje ugovora i Koordinatora PI. I Savet i Koordinator PI deluju samo između ugovornih strana i bez neposrednih posledica po treća lica, a pre svega korisnike.

Savet za nadzor i sprovođenje ugovora usaglašavaće stavove ugovornih strana o sprovođenju Ugovora, u ime ugovornih strana i vršiti nadzor nad njegovim sprovođenjem. Savet će takođe nadzirati proces naplate jedinstvene naknade, kao i proces raspodele naknada između organizacija. On će usaglašavati stavove ugovornih strana o pokretanju sudskih postupaka protiv korisnika koji ne izvršavaju obaveze plaćanja jedinstvene naknade, usaglašavaće stavove o angažovanju advokatskih kancelarija, agencija i drugih stručnih pravnih i fizičkih lica i nadzirati njihov rad. Savet za nadzor i sprovođenje ugovora takođe usaglašava dve organizacije u vezi sa PR, marketinškim kampanjama i aktivnostima koje se vrše u cilju promovisanja obaveze plaćanja jedinstvene naknade. Savet nadzire redovno obaveštavanje Republičke radiodifuzne agencije o emiterima koji ne dostavljaju popis emitovanih predmeta zaštite (košuljice), koji ne plaćaju redovno jedinstvenu naknadu i koji nemaju zaključen ugovor sa OFPS.

Koordinator PI imaće prava da dobija sva potrebna obaveštenja u pogledu naplate jedinstvene naknade, osim podataka koji predstavljaju poslovnu tajnu. Imaće pravo uvida u celokupnu dokumentaciju vezanu za naplatu jedinstvene naknade, kao i pravo na angažman eksternog lica koje mu je potrebno radi analize nalaza koje i pored dodatnih obaveštenja nađe za sporne ili nerazumljive.